

Pred veliko nočjo, najbolje veliki teden, presneti moramo vino že v drugič. Zdaj pa že z manjšo dotiko z zrakom, po navadni pipi in brez vsega dodatka. Pred binokšnimi prazniki presneti ga moramo pa v tretjič.

Kdor bode z letošnjim vinom tako ravnal, sme si biti v svesti, da se mu ne bode iz lepa pokvarilo, posebno boljše ne, in že celo ne, ako je ob trgatvi tako ravnal, kakor smo priporočali. Kdor ne verjame, ostani pri stari navadi, škodo zapiši pa sam sebi za uho.

Še nekaj je omeniti. Kaj nespametno je vino v poletnjem času po gorkih vinogradskih kletih (zidanicah) imeti. Vsak, kdor ima doma hladno klet, prepelji ga pred vročino domu. V gorke kleti, kakeršne so po naših vinogradih, mora se izpriditi v poletnjem času še močno alkoholnato vino, kaj bi se ne revčki, kakoršnih je letos žalibog dosti.

Drevje po zelenjadnih vrtih.

Čestokrat se prigodi, da prijatelj dobrega sadja nima primerne velikega prostora, kamor bi sadil drevje. Pri hiši ima pač zelenjaden vrt, a na teh 100—200 m^2 more posaditi največ štiri visokodebelna drevesa. Ta pa ne rode kmalu, kadar pa začno roditi, razrasla pa so že toliko, da jako ovirajo in kmalu tudi popolnoma uduše druge rastline, katerih bi se pa težko tvegalo posestnik malo zemlje. To marsikomu ni všeč, a pomagati si ne ve prav. Marsikdo pa pač ve, da bi bilo dobro v njegov vrtec pritlikavcev nasaditi. Dobi si torej cenikov. V njih bere o palmetah, kandelabrih, lirah, piramidah, kordonih itd. Naroči si torej taci dreves navadno od tod, kjer jih je najceneje dobiti. A povem mu lahko že naprej, da z drevesci ne bo zadovoljen, ker ceno blago ne more biti ob enem dobro. Dobil bo navadno zanikarno razstoča drevesa na lesnični, a ne na pritlični podlogi. Tamu pa ne bodo dajala zaželenega sadu. — Zopet drug si bo pa naročil dragih pritlikavcev v raznih oblikah, a ne bo vedel, kako jih je treba oskrbovati. Pustil jim bode poljubno rasti, torej bodo tudi poljubno rodila. Zato pa je po naših vrtih res žalostnih pritlikavcev. Saj pa tudi ni čuda! Kje naj se pa zasobni posestniki vrtov nauče gojiti in oskrbovati pritlikavce, če izučeni naši vrtnarji z malimi izjemami še dandanes pritlično drevje obrezujejo spomladi s škarjami kakor gabrovo ali glogovo živo mejo?! Potem se pa jeze, da jim drevje ne cvete in ne rodi! Pomislijo pa ne, da takó obrezano drevje žene pač v les, a cvetja pa ne nastavi rado. — Vendar se bo pa tudi v tem na bolje obrnilo, kajti dandanes se za sadjarstvo vedno bolj zanimajo. In ščasoma bomo tudi po naših vrtih imeli pravilno vzgojene pritlikavce, a ne trohnelih češpelj.

A za začetek ne kaže naročevati preveč umetnih oblik, kajti te zahtevajo precej časa in truda, še več pa znanja. Za začetnike se mi zde najbolj primerne oblike za zelenjadne vrte: 1.) navpični kordoni, 2.) vretenaste

piramide in 3.) pa posebno še visoka debela na pritlični podlogi. Te oblike se dajo brez obširnega znanja in posebnega truda vzgojevati. Poleg tega se pa tud lahko reče, da so glede rodovitosti najhvaležnejše. Prijatelju raznega sadja pa te oblike ugajajo tudi zato, ker ima na vrtu lahko toliko vrst sadja, kolikor debel stoji na njem. Na 200 m^2 lahko stoji 50 in več debel, ne da bi Bog ve kaj ovirala zelenjad in cvetice. Kdor hoče imeti kmalu sadja, kupi naj si že vzgojenih kordonov in vretenastih piramid. V drugem letu mu bodo že rodile. Poleg tega bo pa na njih ob enem videl vzgojo ter jih bo brez posebne težave sam lahko nadalje vzgojeval.

Visokih debel na pritlični podlogi pa ni lahko dobiti po drevesnicah. Vzgoji si jih lahko vsak sam iz dovolj visocih enoletnih požlahtnjelcev ali pa iz slabo razraslih vretenastih piramid. V višavi 150 cm odloči pet očesec, ki bodo naredila krono. Najviše bodi voditeljica, stranska naj bodo veje. Vsako prihodnje leto skrajšaj veje in voditeljico na polovico. Paziti pa moramo, da voditeljico skrajšamo na očesce, ki stoji prejšnjega leta očescu ravno nasproti, veje pa vselej na spodaj ležeče očesce. Prihodnji vejni kolobar naredimo lahko 30 cm nad prvim, ko ima pa krona nad 1 m premera, režimo voditeljico in stranske veje le še na par očesec, da ne žene toliko na les, nego na sad. Taka visoka debela imajo dosti prostora, če stoje 4—5 m narazen. Če pa so po 6 m narazen, postaviš lahko med nje še po eno vretenasto piramido. Same vretenaste piramide stoje naj po 1,5—2 m narazen, a navpični kordoni imajo pa dovolj prostora, če stoje po 50—60 cm vsaksebi.

Janko Žirovnik.

Razne reči.

* Odeje za goved. Okrožni zivinozdravnik Schlüter v Šlezviku priporoča zimske odeje za goved. Goved, pravi on, krmijo po zimi dobro in jo imajo v toplih hlevih (pa ne pri nas!) zato jej škoduje vlažno mrzlo vreme, ter boleha. Take odeje res precej stoje, a če se prav ravna ž njimi, ohranijo se 10 let. Ti stroški so pa majhni proti velikim prednostim; kmetovalcu se kmalu izplačajo z boljšim zdravjem in z večjo mlečnostjo krav. To vse velja seveda le za kraje, koder posebno dobro strežejo govedi, pri nas pa goved gotovo ni omehkužena vsled predobre krme in dobrih hlevov, zato nam pa ni treba biti toliko skrbnim, saj je naša goved slabe oskrbe trikrat in večkrat manj vredna nego šlezviška. Kje so še časi, ko bodo pri nas goved odevali?!

* Pirika, po nekaterih krajih ornica, železna trava imenovana, je silno nadležen plevel, ter se da le z največim trudom in s potrpežljivostjo pregnati. Vendar pa lahko ta plevel kaj koristno porabiš. Brežine, katere se vsled svoje zemlje in vodnih nalivov rade posipajo,